



VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; 67017505; e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Rīgā

30.04.2021. Nr. 2.4.1-14/2020/ATZ/17

Zemkopības ministrijas
valsts sekretārei Dacei Lucauai
e-pasts: zm@zm.gov.lv

ATZINUMS

Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību

Atzinums bez iebildēm

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 2.punktu un Valsts kontroles 2020.gada un 2021.gada darba plāniem, ir veikta finanšu revīzija "Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību", kas ietvēra konsolidētā finanšu pārskata, tajā skaitā pārskata par finansiālo stāvokli 2020.gada 31.decembrī, pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem, pašu kapitāla (neto aktīva) izmaiņu pārskata, naudas plūsmas pārskata un finanšu pārskata pielikumu, grāmatvedības uzskaites pamatprincipu apraksta, finanšu pārskata skaidrojuma un vadības ziņojuma pārbaudi.
2. Revīzijā tika gūta pārliecība, ka konsolidētais finanšu pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Zemkopības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Zemkopības ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Atzinuma bez iebildēm pamatojums.

3. Revīzija ir veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem, ievērojot neatkarīgiem revidentiem noteiktās ētikas prasības. Valsts kontroles atbildība, kas izriet no standartu prasībām, ir aprakstīta tālāk šī atzinuma sadaļā Valsts kontroles atbildība, kā arī revīzijas ziņojumā. Revīzijā ir iegūti pietiekami un atbilstoši pierādījumi, kas nodrošina pietiekamu pārliecību, lai sniegtu atzinumu.

Galvenais revīzijas jautājums

4. Galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.
5. Jautājums, kas pēc revidentu profesionālā sprieduma bija nozīmīgs, veicot finanšu revīziju par 2020.gada pārskatu, ir Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums.

6. Zemkopības ministrijai laikā no 2020.gada 12.marta līdz 31.decembrim saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets ir piešķīris papildu līdzekļus 45 709 594 *euro* apmērā, no kuriem faktiski izlietoti 37 750 364 *euro*. Valsts kontrole ir izvērtējusi Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu 37 743 515 *euro* apmērā, tostarp:
 - 6.1. atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi izlietoto finansējumu 29 443 600 *euro* apmērā;
 - 6.2. lauku saimniecību riska pārvaldībai un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027.gada plānošanas periodā izlietoto finansējumu 4 999 944 *euro* un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem izlietoto finansējumu 3 097 226 *euro* – kopā 8 097 170 *euro* apmērā;
 - 6.3. stipendiju skaita un apmēra palielināšanai atbilstoši noteikumiem¹ pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās un lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari Zemkopības ministrijas izlietoto finansējumu – 202 745 *euro* apmērā.

Atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi piešķirtā finansējuma izlietojums

7. Revidenti, izlases veidā pārbaudot Lauku atbalsta dienesta veikto atbalsta administrēšanu, nekonstatēja neatbilstības atbalsta izmaksā un secināja, ka atbalsts 29 443 600 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos² noteiktajām administratīvajām prasībām. Tomēr, tā kā Zemkopības ministrija atbalsta izmaksas gaitā nepārskatīja atbalstam ienākumu stabilizēšanai noteiktu lopkopības nozaru lauksaimniekiem noteiktās fiksētās atbalsta likmes, pēc aprēķina ekonomiskās būtības nav ievērota Ministru kabineta noteikumu Nr.219 prasība³, ka atbalsts ienākumu stabilizēšanai noteiktu lopkopības nozaru lauksaimniekiem tiek piešķirts kā vienreizējs kompensējošs maksājums. Ar valsts atbalsta maksājumiem ne tikai tika kompensēts pēc Zemkopības ministrijas aplēsēm noteiktais nozares ieņēmumu samazinājums, bet daļai pat palielināti ieņēmumi salīdzinājumā ar attiecīgiem iepriekšējo gadu periodiem.

Lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.-2020. gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem piešķirtā finansējuma izlietojums

8. Revidenti, izlases veidā pārbaudot Lauku atbalsta dienesta veikto atbalsta administrēšanu, nekonstatēja neatbilstības atbalsta izmaksā un secināja, ka atbalsts 8 097 170 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos⁴ noteiktajām administratīvajām prasībām. Tomēr 35 gadījumos no izlasē iekļautajiem 104 darījumiem Lauku atbalsta dienests ir veicis atbalsta izmaksu, neievērojot likumā⁵ noteikto procedūru – nenoformējot un nenosūtot pozitīvo lēmumu par atbalsta apjomu gadījumos, kad netika piemērots atbalsta summas samazinājums, bet izmaksu veicot, pamatojoties uz atbalsta aprēķinu. Tas liecina par trūkumiem Lauku atbalsta dienesta iekšējās kontroles vidē. Lai arī šo programmu īstenošanai izlietotie līdzekļi bija piešķirti Covid-19 seku mazināšanai un pārvarēšanai, Covid-19 ietekme ne uz atbalsta saņēmējiem, ne to pārstāvētajām lauksaimniecības nozarēm netika vērtēta.

Zemkopības ministrijai piešķirto līdzekļu stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās izlietojums

9. Revīzijā, izlases veidā pārbaudot Latvijas Lauksaimniecības universitātes izmaksātās stipendijas⁶, secināts, ka Zemkopības ministrijai piešķirtie līdzekļi stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās 202 745 *euro* apmērā, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari, izlietoti atbilstoši to piešķiršanas mērķim un noteikumiem⁷.

Ziņošana par citu informāciju jeb vadības ziņojumu

10. Par vadības ziņojumā iekļauto informāciju atbild Zemkopības ministrijas vadība. Valsts kontroles atzinums neattiecas uz vadības ziņojumu. Veicot finanšu revīziju, Valsts kontroles pienākums ir iepazīties ar vadības ziņojumu un izvērtēt, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta. Ja, pamatojoties uz veikto revīzijas darbu, Valsts kontrole secina, ka vadības ziņojumā iekļautā informācija ir būtiski sagrozīta, tās pienākums ir ziņot par šiem apstākļiem. Iepazīstoties ar vadības ziņojumu, Valsts kontrole nav konstatējusi apstākļus, par kuriem būtu jāziņo.

Zemkopības ministrijas vadības atbildība

11. Zemkopības ministrijas vadība ir atbildīga par konsolidētā gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.344 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kas nodrošina konsolidētā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības politiku un, sagatavojot konsolidētā gada pārskatu, izvērtēt Zemkopības ministrijas spēju turpināt darbību, ņemot vērā visu pieejamo informāciju par turpmākajiem iestādes plāniem, kas aptver vismaz 12 mēnešus pēc bilances datuma.

Valsts kontroles atbildība

12. Valsts kontroles mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, vai konsolidētajā finanšu pārskatā kopumā nav krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību, un sniegt par to atzinumu. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, taču tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar starptautisko publiskā sektora revīzijas standartu prasībām, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt ekonomiskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Šis atzinums stājas spēkā Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Sektora vadītājs

U.Kalniņš

Departamenta direktore

I.Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kalniņš 67017662
uldis.kalnins@lrvk.gov.lv

¹ Ministru kabineta 2020.gada 11.augusta noteikumi Nr.520 “Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 24.augusta noteikumos Nr.740 “Noteikumi par stipendijām””.

² Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.219 “Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts atbalstu lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi”.

³ Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumu Nr.219 “Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts atbalstu lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi” 17.punkts.

⁴ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā” un Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”.

⁵ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa.

⁶ Pārbaudes veica zvērināta revidente Inese Jegorova (sertifikāts Nr.85, izdots 1995.gada 20.februārī; Reģ.Nr.40002029284; 2020.gada 29.novembra līgums Nr.2020-LLU-166 starp LLU un SIA “Jegorovas audits”), kas sniedza atzinumu par Latvijas Lauksaimniecības universitātes 2020.gada pārskatu.

⁷ Ministru kabineta 2020. gada 11.augusta noteikumi Nr. 520 “Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 24. augusta noteikumos Nr. 740 “Noteikumi par stipendijām””.